

[Horn.]

ser til dansk Sæd og Skik, saadan at der i Kommunerne gives os Frihed til at indrette os, som det tjener Børnene bedst.

I Nyborg, hvor jeg har den Ære at være Medlem af Skolekommissionen, er vi under Arbejdet med Gennemførelsen stødt paa Bestemmelser, som gør vort Skolevæsen ringere, end det har været de sidste 45 Aar. Ingen vil vel undre sig, naar vi reagerer imod at forringe vort Skolevæsen. Vi har søgt at vinde Forstaaelse for vort Synspunkt i Ministeriet, men de Embedsmænd, Jurister, vi har forhandlet med, mener ikke at kunne imødekomme os. Det er vel ikke af ond Vilje, men de har vel næppe Mulighed for — det kan man i hvert Fald ikke forlange — at ordne Forholdene ude i Provinsen. Skønt Skolekommissionen, Byraadet og Fælleslærertraadet alle enstemmigt ønsker at bevare vor nuværende Ordning, forlanger Ministeriet, at vi skal trække i Ensretningens Trøje. Jeg tvivler paa, at det har været Hensigten med Loven at gøre Skade, i alt Fald kan man ikke tiltro den daværende Undervisningsminister det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen den Mening. Vi haaber derfor, at Rigsdagen og Ministeriet vil overveje dette Spørgsmaal.

I 1891 indførtes der her i Landet Borgerskoleeksamen. Ved større Skoler kunde velbegavede og flittige Drengene i Folkeskolen samles i særlige Klasser, hvor de foruden Undervisning i de almindelige Fag ogsaa fik Undervisning i Engelsk, Tysk og lettere Matematik. Ved 14 Aars Alderen kunde de saa tage Borgerskoleeksamen, inden de gik ud i det praktiske Liv. Men de kunde ogsaa søge Optagelse i Realskolen og læse videre, hvis de ønskede det. Og i 1899 kom der en Bekendtgørelse, som gav Piger Adgang til Borgerskoleeksamen. Disse to Ting var Begyndelsen til Enhedsskolen i Danmark.

I Nyborg indførtes straks denne Ordning. I 4. Klasse, det vil sige 10—11 Aars Børn, begyndte Undervisningen i Engelsk og i 5. Klasse, det vil sige 11—12 Aars Børn, tillige i Tysk i Henhold til Ministeriets Normaltimeplan. Efter at have taget Borgerskoleeksamen i 14 Aars Alderen gik mange Børn over paa den kommunale Realskole og tog efter 2 Aars Forløb Præliminæreksamen, og efter at man i 1903 havde faaet Almenskoleloven, tog de Mellemskole- og Realeksamen efter 1 eller 2 Aars Forløb.

Siden er vi gaaet over til at undervise denne Klasserække paa Hovedskolen — det, der nu svarer til den eksamensfri Mellemskole — efter Eksamensskolens Undervisningsplan i Sprog og Matematik. De dygtigste af

dem, der har Evner og Lyst til at læse videre, indstiller sig saa i 14 Aars Alderen til Optagelsesprøve paa Realskolen, og det har vist sig i Aarenes Løb, at flere af dem har taget pæne Realskoleeksamener. Denne Ordning har virket særdeles tilfredsstillende hos os uden at støde paa praktiske Vanskeligheder før nu, hvor vi løber Panden imod en Mur i Ministeriet, nu vi skal til at gennemføre 1937-Ordningen.

Alle i denne Sal ved, hvilken Sorg det er for mange Forældre, hvis deres Børn ikke bliver optaget i Mellemskolen, og alle er sikkert ogsaa klar over, hvor vanskeligt det er for Lærerne at træffe den helt rigtige Afgørelse i den Alder, hvor Prøven skal tages. Hos os, hvor der møder ca. 80 Børn til Optagelsesprøven, og hvor ca. 60 kan faa Plads i Mellemskoleklasserne, er det let nok at placere de første 50 Børn, der har det højeste Pointtal, men det er ikke sikkert, at de Børn, der har Numrene fra 55 til 60, er bedre egnede end de, der har Numrene fra 60 til 65. Nogle kan have været uheldige ved Prøven, andre heldige, og nogle kan være senere udviklede og gaa stærkere frem i de følgende Aar. Det har i Aarenes Løb vist sig, at nogle af de sidst optagne ikke har kunnet følge med i Eksamensskolen, medens nogle af dem, der ikke blev optaget, udviklede sig godt og senere har kunnet optages i Mellemskolen og har klaret sig godt der. Vi har derfor i alle disse Aar haft den Ordning, at Børnene i 5te Klasse deles saaledes, at de Børn, der har Evner til det, og hvis Forældre ønsker det, sættes i Sprogklasser, hvor de undervises i Sprog og Matematik som i Mellemskolen, og ved 14 Aars Alderen kan de saa søge Optagelse i 3die eller 4de Mellemskoleklasse. Mange har paa den Maade faaet en Chance og har taget pæne Realskoleeksamener til stor Glæde for dem selv og naturligvis ogsaa for deres Forældre.

Det er meget godt at lægge Linealer, hvorefter man skiller til den ene eller den anden Side, og saa er der ingen Mulighed for at komme tilbage; men naar der som i dette Tilfælde gøres Uret mod Naturen, mod den enkeltes Evner, saa maa vi kalde paa den Tolerance i vort Skolevæsen, som sætter Mennesket over Ensretningen.

I 2 Aar har vi nu maattet lade vor Skoleplan vente, fordi Ministeriet ikke tillod os den Ordning, som har bestaaet sin Prøve i det praktiske Liv i snart 50 Aar. Ikke engang det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen formaadede i sin Ministertid i Sommer at hjælpe os, til Trods for at der i hans Parti-program staar — jeg beder om Tilladelse til et kort Citat nu og senere —